

58. mezinárodní konfesněprávní konference se sešla v Mülheimu nad Ruhrem

Tři dny nabitě přednáškami, diskusemi v plénu i ve skupinkách zažili účastníci 58. ročníku konference *Essener Gespräche zum Thema Staat und Kirche*, která se uskutečnila jako každý březen v Mülheimu nad Ruhrem v Severním Porýní-Vestfálsku. Tentokrát to bylo ve dnech 12. – 14. března 2023. Místem jejího konání byla jako vždy katolická akademie *Die Wolfsburg*, kulturní a vzdělávací středisko Biskupství Essen. Tématem byly Možnosti a hranice politiky státu vůči náboženství.

Akademie se nalézá v jedné z nejprůmyslovějších oblastí Evropy, ale stojí na kraji rozsáhlých lesů, v nichž ještě na začátku 19. století žili vlci. Proto se akademie nazývá Wolfsburg. Vzpomněl jsem si na to s úsměvem, když jsem si uvědomil, že v posledních letech je ředitelkou akademie paní *dr. Judith Wolf*. Ta vedla podstatnou část letošního jednání.

Konferenci zahájil essenský diecézní biskup *Mons. Franz-Josef Overbeck*, který se konference po celou dobu účastnil jako diskutující.

První přednášku pronesl *prof. Hans Ulrich Anke* z Hannoveru, prezident církevního úřadu Evangelické církve v Německu (EKD), který provedl analýzu politiky státu vůči náboženství. Jejím hlavním úkolem má být *zajištění individuální, kolektivní a kooperativní náboženské svobody*.

Poté se věnoval jednotlivým konfesněprávním oblastem, které jsou v současné „semaforové“ vládní koalici Spolkové republiky Německo na pořadu dne („fěrové“ odstranění státních příspěvků církvím, zlepšování právního postavení muslimů, přizpůsobení pracovního práva církví civilnímu právu atd.).

Důležitou roli při posuzování konfesního práva Spolkové republiky Německo hraje, že jej v souladu se spolkovou ústavou vytvářejí jednotlivé spolkové země a podstatnou roli v něm hraje *smluvní právo* (Vertragsrecht). To tvoří konkordáty mezi jednotlivými spolkovými zeměmi (včetně všech zemí bývalé NDR) a veřejnoprávní smlouvy mezi spolkovými zeměmi a evangelickými církvemi a v některých spolkových zemích i se židovskými obcemi.

Mezi dalšími přednášejícími byli prof. Heinrich de Wall z Univerzity Erlangen-Norimberk, vedoucí vojenského rabinátu dr. Angelika Günzel z Berlína,

prof. Hinnerk Wißmann z univerzity Münster, ministr a ředitel státní kanceláře spolkové země Severní Porýní–Vestfálsko Nathanael Liminski z Düsseldorfu, dr. Dagmar Mensink z odboru náboženských záležitostí státní kanceláře spolkové země Porýní–Falc v Mohuči a prof. Janbernd Oebbecke z univerzity Münster.

Záboj Horák

The 58th International Religion Law Conference Was Held in Mülheim an der Ruhr

Participants at the 58th annual conference entitled *Essener Gespräche zum Thema Staat und Kirche*, which was held as it is every March in Mülheim an der Ruhr in North Rhine-Westphalia (Germany), experienced three days full of lectures and plenary and group discussions. This year the conference took place on 12th – 14th March and was held, as always, in *Die Wolfsburg* Catholic Academy, the cultural and educational centre of the Bishopric of Essen. The topic was *The Possibilities and Limits of State Policy towards Religion*.

The academy is located in one of the most industrial areas of Europe, but stands on the edge of large forests where wolves could still be found in the early 19th century. That is why the academy is called Wolfsburg. I remembered this with a smile when I realised that in recent years the Director of the Academy has been *Dr Judith Wolf*. She led most of this year's proceedings.

The conference was opened by *Mons. Franz-Josef Overbeck*, the Diocesan Bishop of Essen, who participated as a discussant throughout the conference.

The first lecture was given by *Professor Hans Ulrich Anke* from Hannover, President of the Church Office of the Evangelical Church in Germany (EKD), in which he gave an analysis of state policy towards religion. Its main task should be to *ensure individual, collective and cooperative religious freedom*.

He then looked at various areas of religion law which are on the agenda in the current “traffic light” government coalition of the Federal Republic of Germany (the “fair” removal of state contributions to churches, improving the legal status of Muslims, adapting the employment law of churches to civil law, etc.).

However, an important role play individual states, or *Länder*, creating in accordance with the Federal Constitution largest part of religion law. *Contract law* (Vertragsrecht) plays an essential role in it. This creates concordats between the individual states (including all the states of the former East Germany) and public law contracts between the states and the Evangelical churches and also with the Jewish communities.

Among the other speakers were Professor Heinrich de Wall from the University of Erlangen-Nuremberg, the Head of the Military Rabbinate Dr Angelika Günzel from Berlin, Professor Hinnerk Wißmann from the University of Münster, Minister and Director of the State Chancellery of the Federal State of North Rhine-Westphalia Nathanael Liminski from Düsseldorf, Dr Dagmar Mensink from the Department of Religious Affairs of the State Chancellery of the Federal State of Rhineland-Palatinate in Mainz and Professor Janbernd Oebbecke from the University of Münster.

Záboj Horák